35 197 Verslag van een werkbezoek aan Frankfurt door een delegatie van de vaste commissie voor Financiën

Nr. 2 VERSLAG VAN EEN WERKBEZOEK VAN EEN DELEGATIE UIT DE VASTE COMMISSIE VOOR FINANCIËN AAN FRANKFURT OP 4 EN 5 OKTOBER 2026

Vastgesteld 20 november 2026

Een delegatie van de vaste commissie voor Financiën bracht op zondag 4 en maandag 5 oktober 2016 een werkbezoek aan Frankfurt am Main, Duitsland. Het werkbezoek stond in het teken van de macro-economische ontwikkelingen, de Spaar- en Investeringsunie, het Europese toezicht op de financiële markten, financiële stabiliteit en monetair beleid.

De delegatie werd geleid door de heer Chris Jansen (PVV), voorzitter van de vaste commissie voor Financiën. De delegatie bestond verder uit de leden Oosterhuis (D66), Inge van Dijk (CDA), Bushoff (PRO) en Van der Maas (VVD). De delegatie werd begeleid door de heer Weeber (griffier), de heer Van der Kolk (plaatsvervangend ambassadeur in Duitsland en de heer Richter (economisch attaché ambassade Berlijn). De inhoudelijke voorbereiding van het werkbezoek en de ambtelijke ondersteuning ter plaatse is verzorgd door de heer Keesom (EU-adviseur van de vaste commissie voor Financiën).

Aangezien de gesprekken plaatsvonden onder de *Chatham House Rules* geeft dit verslag slechts een basale weergave van de gespreksonderwerpen in plaats van de inhoud van de gesprekken.

De delegatie brengt als volgt verslag uit.

Werkdiner met de heer Carsten Brzeski (hoofdeconoom van ING Duitsland), mevrouw Hennie Verbeek-Kusters (bestuurslid van de Autoriteit voor de bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering; AMLA) en mevrouw Astrid Joost-van der Spek (honorair consul van het Koninkrijk der Nederlanden voor de deelstaat Hessen in Duitsland en hoofd Capital Markets bij de Landesbank Hessen-Thüringen)

Tijdens een informeel diner is de Commissie bijgepraat over onder meer de economische ontwikkeling in Duitsland en de eurozone, het monetair beleid van de ECB, het mandaat van AMLA en risico-gestuurd toezicht op witwassen.

Gesprek met Marion Muehlberger, hoofd European Policy Analysis van Deutsche Bank

Tijdens dit gesprek is met name ingegaan op de actuele economische ontwikkeling in Duitsland, zoals de economische impact van de hervorming van de *Schuldenbremse,* de zogeheten *Chinashock 2.0* en de vooruitzichten van het Duitse industrie- en exportgedreven economisch model.

Gesprek met Petra Hielkema, bestuursvoorzitter van de Europese Autoriteit voor verzekeringen en bedrijfspensioenen (EIOPA)

Tijdens dit gesprek is onder meer stilgestaan bij drie pijlers van de Europese pensioenstelsels: de betaalbaarheid van staatspensioenen (pijler 1), de Europawijde overgang van *defined benefits* naar *defined contribution* bedrijfspensioenen (pijler 2), alsook het EU-initiatief om een Pan-European Personal Pension Product (pijler 3) aantrekkelijker te maken. Verder is uitgebreid ingegaan op de Spaar- en Investeringsunie en de aanbevelingen over het Europese concurrentievermogen uit het rapport van Mario Draghi.

Voorts is uitvoerig gesproken over de pogingen tot versimpeling van regelgeving, het verlichten van lastendruk en de uitdagingen rondom *gold-plating*.

Gesprek met Frank Elderson, lid van de bestuursraad van de Europese Centrale Bank (ECB) en vice-voorzitter van het gemeenschappelijk toezichtsmechanisme van de bankenunie (SSM)

Het gesprek met de heer Elderson richtte zich met name op het Europees toezicht op banken en het internationale (regulatoire) bankenlandschap. Specifiek is hierbij ingegaan op de Mededeling van de Europese Commissie over het concurrentievermogen van de Europese bankensector en de daarin aangekondigde initiatieven van de Europese Commissie. Voorts is uitgebreid stilgestaan bij de pogingen van de ECB om regulatoire lasten te beperken en tegelijk een hoog beschermingsniveau voor financiële stabiliteit te behouden. Hierbij is ook het onderscheid tussen regulatoire versimpeling en deregulering aangesneden.

Gesprek met Philip Lane, hoofdeconoom en lid van de bestuursraad van de Europese Centrale Bank

Het gesprek met de heer Lane stond in het teken van de algemene macro-economische ontwikkelingen en de monetaire beleidsreacties hierop van de ECB. Gesproken is onder meer over de energiecrisis, Europees begrotingsbeleid, alsook over meer structurele economische

ontwikkelingen zoals vergrijzing en de uitrol van AI. Voorts is ook de internationale rol van de euro aan bod gekomen.

Gesprek met Fátima Pires, plv. directeur-generaal Internationale en Europese Relaties van de ECB

Dit gesprek stond geheel in het teken van de Spaar- en Investeringsunie, de potentiële economische voordelen hiervan alsook de belemmeringen en de vereiste beleidsreacties.

De voorzitter van de delegatie,

Chris Jansen

De griffier van de delegatie,

Weeber